

Hermanis Paukšs

“KĀ SARKANGALVĪTE AR VILKU SPĒLĒJĀS”

(luga bērniem 2 cēlienos)

DARBOJAS:

VILKS
SARKANGALVĪTE
VECMĀMIŅA
MEDNIEKS

1. CĒLIENS

MEŽA TAKA. GARLAICĪBAS MĀKTS, ČIEKURUS SPĀRDĪDAMS, PASTAIGĀJAS
VILKS UN SAVĀ NODABĀ DZIED.

VILKA DZIESMA

Katram zvēram ir savs draugs,
Ar ko paspēlēties var,
Tikai vilks bez draugiem aug,
Tikai vilkam draugu nav.

Visi zvēri jautri dzied,
Tikai vilkam bēdīgs prāts,
Viens viņš savu taku iet,
Vilku garlaicība māc.

Vilks (ieklaušās). Klau! Tur kāds nāk!... Jāmēģina sadraudzēties... Pag! Ko es viņam teikšu?... Teikšu tā: “Labvakar, draugs!” ... Viņš man teiks: “Labvakar, bet mēs jau vēl neesam sadraudzējušies!” “Nu tad sadraudzēsimies!” es viņam atbildēšu. Un tā mēs kļūsim draugi!... Pag!... Uzdāvināšu viņam kaut ko!... Jā!

(Paceļ čiekuru.) Es viņam uzdāvināšu šo skaisto čiekuru! Nu, vai nav skaists, ko?... Ļoti skaists! (Ieņem cēlu pozu, gaida.)

UZNĀK MEDNIEKS AR BISI ROKĀS, GLŪNĪGI APKĀRT SKATĪDAMIES,
PAMANA SASTINGUŠO VILKU, PĀRSTEIGTS APSTĀJAS, RŪPĪGI NOPĒTA,
APIET APKĀRT.

Mednieks. Kāds jocīgs koks... Tāds gan šai mežā vēl nav redzēts... Kā tas šeit nokļuvis?... Būs vējš no tālām zemēm sēklu atnesis... Re – čiekurs zarā aug!... Patiešām – egles čiekurs!... Pēc egles tomēr neizskatās... Jā, egle jau nu gan tā nav...

Vilks (cēli sveicina). Labvakar, draugs!

Mednieks (iekliedzas, nomet bisi, pamūk malā). Vilks!... (Trīcēdams.) Lab-lab-labvakar... Bet mēs jau vēl neesam sa-sa-sa-sadraudzējušies...

Vilks. Nu tad sadraudzēsimies! (Sniedz Medniekam čiekuru.) Lūdzu! Vai nav skaists?

Mednieks. Ļo-ļo-ļoti skaists...

Vilks. Ņem droši – tas tev!

Mednieks (nedroši paņem čiekuru). Pa-pa-paldies...

Vilks. Vai tu vēl ko nevēlies?

Mednieks. Bi-bi-bi-bisi..

Vilks. Bibibibisi?

Mednieks (rāda ar pirkstu). To tu-tu-tu-tur!

Vilks. Ak to? (Paceļ bisi un sniedz Medniekam.) Lūdzu! Būsim draugi!

Mednieks (paķer bisi, nomet čiekuru). Rokas augšā!

Vilks. Ko?

Mednieks. Rokas augšā! Ja ne – tūlīt šaušu!

Vilks. Pagaidi! Bet mēs taču esam draugi!

Mednieks. Mēs nevaram būt draugi!

Vilks. Kāpēc ne? Es viens pats klīstu pa mežu, tu – arī viens! Klīdīsim kopā – divatā būs jautrāk!

Mednieks. Rokas augšā, es tev saku! Ja ne – nošaušu uz vietas! Viens!... Divi!...

Vilks (paceļ ķepas). Te tev nu bija – sadraudzējies!...

MEDNIEKS TĒMĒDAMS DEJO AP VILKU UN DZIED.

MEDNIEKA DZIESMA

Nav ar mani joka lietas –
Katru nošaušu uz vietas!
Vilks vai zaķis, ko tur teikt –
Tūlīt būs uz vietas beigts!

Visus pievarēt es varu,

Bise laistās saules staros!
 Briesmīgs esmu, ko tur teikt –
 Būsi tu uz vietas beigts!

Mednieks. Vai tagad saprati, ar ko tev ir darīšana?

Vilks (nopūšas). Saprātu...

Mednieks. Un tagad – sagatavojies – es tevi tūlīt nošaušu!

Vilks. Par ko?

Mednieks. Par to, ka tu esi vilks!

Vilks. Bet es vēl nevienam neko ļaunu neesmu nodarījis!

Mednieks. Vienalga – tu esi vilks!

Vilks. Es ēdu tikai riekstus un sēnes! To katrs meža zvērs var apliecināt!

Mednieks. Vienalga! Tu esi vilks!

Vilks. Bet es esmu labs vilks!

Mednieks. Vilks nevar būt labs!

Vilks. Vai vilkam nav tiesību būt labam?

Mednieks. Nē, nav!

Vilks. Es tev nepiekrītu.

Mednieks. Es tevī nemaz neklausos! (Tēmē.) Viens... divi...

VILKS IEMŪK KRŪMOS.

Mednieks. Stāvi! Es tev saku – stāvi!

Vilks (pabāžas gar krūmu). Gaidi vien! (Pazūd.)

Mednieks. Lūk, kā? Un pats teica, ka esot labs vilks! Vai labi vilki tā rīkojas? Nē – labi vilki pacietīgi stāv ar paceltām ķepām un gaida, kamēr mednieks tos nošauj! Cik gudrs es biju, ka neklausījos vilka melīgajos stāstos! Vilks nevar laboties! (Pēta zemi.) Bet šis nelietis tik un tā neizbēgs! Es viņu izsekošu pa pēdām un tik un tā nošaušu! (Sāk iet pa pēdām.)

NO KRŪMIEM IZLIEN VILKS UN PĒDU PĒDĀ LAVĀS MEDNIEKAM PAKAĻ.

Mednieks (apstājas). Tālu gan tas negantnieks aizmucis! Būs bailēs izskrējis jau visam mežam cauri... Bet es tik un tā viņu atradīšu! (Iet tālāk Vilkam pa priekšu, atkal apstājas.) Varu derēt, ka drīz ir jābūt mežmalai. Tur es viņu pārsteigšu aizelsušos zem kadiķa guļam. Uz priekšu! (Dodas tālāk Vilkam pa priekšu, atkal apstājas.) Tālu gan tā mežmala. (Apsēžas, nemanīdams, ka Vilks arī apsēžas viņam aiz muguras.) Tā kā ēst sāk gribēties... Darišu tā – aiziešu tagad uz mājām paēst, pēc tam atgriezīšos šeit un turpināšu vilka izsekošanu. Nekur viņš nepaliks! (Pieceļas un aiziet.)

Vilks (pamāj Medniekam pakaļ ar ķepu). Labu ēstgribu! (Domā.) Re, kā iznāk – gribēju atrast draugu, bet atradu ienaidnieku! Kāpēc man vienmēr tā neveicas? (Ieklausās, skatās.) Tur vēl kāds nāk... Ka tik nav vēl viens mednieks! (Noslēpjas.)

LASĪDAMA GROZIŅĀ ČIEKURUS UN DZIEDĀDAMA, UZNĀK VECMĀMIŅA.

VECMĀMIŅAS DZIESMA

Tur, kur mīkstas sūnas,
Tur, kur skujiņas,
Rāda vaigus brūnus
Čiekurītis mazs.

Nāc pie manis grozā,
Čiekurpuika tu!
Gan es tevi rokā,
Blēdi, dabūšu!

Vecmāmiņa (apsēžas). Vai dieniņ, kā noguru... Bet groziņš vēl pusē nav... Mazliet atpūtīšos, tad lasīšu tālāk... (Atlaižas zemē, aizmieg.)

Vilks (iznāk, vēro Vecmāmiņu). Mednieks, par laimi, tas nav... Stipri izskatās pēc Vecmāmiņas... Jā, liekas – tā patiešām ir Vecmāmiņa... Varbūt mēģināt sadraudzēties ar Vecmāmiņu?... Bet, ja nu arī Vecmāmiņa gribēs mani nošaut?... Nē, Vecmāmiņai nav bises... Tikai groziņš ar čiekuriem... Bet, ja nu viņa gribēs mani nomētāt ar čiekuriem?... Labi – tas nav nekas briesmīgs! (Cēli sveicina.) Labvakar, Vecmāmiņ!... Nedzird... Jāsveicina skaļāk. (Sveicina skaļāk.) Labvakar, Vecmāmiņ!... Jāmēģina vēl skaļāk. (Ļoti skaļi.) Labvakar, Vecmāmiņ!

VECMĀMIŅA IEKRĀCAS.

Vilks. Aizmigusi... Nogurusi nabadzīte, čiekurus lasīdama, bet groziņš vēl pusē nav... (Domā.) Labi – pielasīsim viņai to groziņu! (Salasa čiekurus, ieber groziņā.)

VECMĀMIŅA SAKUSTAS, VILKS AIZLAVĀS AIZ KRŪMA, VECMĀMIŅA PAMOSTAS.

Vecmāmiņa. Vai dieniņ! Es taču biju aizmigusi un sapņoju, ka kāds man saka: "Labvakar, Vecmāmiņ!"... (Paskatās groziņā.) Jocīgi – groziņš jau pāri pusei... bet, kad es nolikos atpūsties vēl i pusē nebija... Tie gan ir brīnumi!... Varbūt šis nemaz nav mans groziņš?... (Skatās apkārt.)

IZLAVĀS VILKS UN IEBER GROZIŅĀ VĒL ČIEKURUS, TAD NOSLĒPJAS.

Vecmāmiņa. Nē, cita groziņa te tuvumā nav... (Ieskatās groziņā.) Vai dieniņ!... Groziņš pilns!... Nē, tie ir vēl lielāki brīnumi! Nupat kā bija tikai pusei pāri!...

Ak tā – es laikam neesmu vēl pamodusies un to visu sapņoju!... Tūlīt pārbaudīsim... (Noliekas zemē un aizver acis.)

IZLAVĀS VILKS UN PIEBER GROZIŅU ČIEKURIEM AR KAUDZI, TAD AIZLAVĀS ATPAKAĻ PASLĒPTUVĒ.

Vecmāmiņa (paceļas, skatās uz groziņu). Nu protams – es vēl neesmu pamodusies – tikai sapņos groziņš pats no sevis var pielasīties pilns ar kaudzi! Nu, kad jau tā, tad tā – gulēšu tālāk, kamēr pamodišos. Saldu dusu! (Noliekas gulēt.)

UZNĀK MEDNIEKS.

Mednieks. Tā, tepat jau ir tā vieta – ar pilnu vēderu es viens un divi sadzīšu Vilkam pēdas!... (Pēta zemi.) Tepat jau ir – nekur tālu tas blēdis nevar būt aizskrējis... (Iet pa pēdām, pamana Vecmāmiņu.) Ahā, re, kur guļ asinskārais! (Sauc.) Rokas augšā, blēdi!

Vecmāmiņa. Vai dieniņ! (Pietrūkstas kājās.)

Mednieks. Rokas augšā, es tev saku!

Vecmāmiņa (paceļ rokas). Bet apžēlojies!... Mednieciņ!...

Mednieks. Neapžēlošos! Nekādu žēlastību vilkiem!

Vecmāmiņa. Vai dieniņ! Bet es taču neesmu vilks! Es esmu Vecmāmiņa!

Mednieks. Vai tu re, cik slīpēts! Izliekas par Vecmāmiņu! Tā nu es tev ticēšu, blēdi!

Vecmāmiņa. Bet es patiešām esmu Vecmāmiņa! Paskaties taču labi! Un, pat, ja es būtu vilks – mūsu mežā mājo tikai viens Vilks un tas ir ļoti krietns!

Mednieks. Iekriti gan, ko? Ja tu būtu Vecmāmiņa, nekad nesāktu slavēt Vilku – vai nav tiesa, ko?

Vecmāmiņa. Kāpēc ne, ja Vilks patiešām ir krietns?

VILKS SLEPUS IEMET MEDNIEKAM AR ČIEKURU.

Mednieks. Kāpēc tu mētājies ar čiekuriem?

Vecmāmiņa. Vai prāts, Mednieciņ! Tu taču labi redzi, ka neesmu pat pakustējusies!

Mednieks. Bet kurš tad man iemeta?

VILKS SLEPUS VĒLREIZ IEMET MEDNIEKAM AR ČIEKURU.

Mednieks. Ai!... Nu?! Vai atkal tas nebiji tu?!

Vecmāmiņa. Bet tu taču visu laiku ne acu no manis nenolaid! Kā tad es tev varēju iemest ar čiekuru?

VILKS ATKAL SLEPUS IEMET MEDNIEKAM AR ČIEKURU.

Mednieks. Ai!... Nu? Iekriti tomēr! Kurš cits te varētu mētāties?

Vecmāmiņa. Pa kurieni tad čiekurs tev trāpīja, Mednieciņ?

Mednieks. It kā pats nezinātu! Pa muguru!

Vecmāmiņa. Kā tad es tev varu iemest ar čiekuru pa muguru, ja tu stāvi ar vēderu pret mani?

Mednieks. Jā – to es arī nesaprotu...

Vecmāmiņa. Zini ko, Mednieciņ – man liekas, ka mēs abi guļam un sapņojam. Redzi šo čiekuru groziņu? Tas pats no sevis ir pielasījies pilns ar kaudzi. Vai tad tā var notikt?

Mednieks. Nē, tā nevar notikt – tikai sapnī!

Vecmāmiņa. Un arī čiekuri ne no šā, ne no tā pa muguru var trāpīt tikai sapnī!

Mednieks. Jā, bet ko lai tagad dara?

Vecmāmiņa. Liksimies tik abi uz auss un gulēsim tālāk, kamēr pamodīsimies! Nav taču ērti sapņot, kad stāv kājās!

Mednieks. Nav gan. Tev taisnība. (Noliekas zemē.) Ar labunakti!

Vecmāmiņa. Ar labunakti, Mednieciņ! (Paņem groziņu un aiziet.)

Vilks (uzmanīgi izlien no krūmiem un skatās uz Mednieku). Guļ tagad. Vai nav briesmīgs cilvēks, ko? Pat nabaga Vecmāmiņai neliek mieru! Tādam ne tikai ar čiekuru vajadzētu iemest! Tādam vajadzētu iemest ar rāceni vai pat – ar ķirbi! (Prāto.) Ko lai dara?... Zinu – kamēr guļ – paņemšu viņa bisi, citādi diez ko vēl var izstrādāt! (Lavās Medniekam klāt, tas sarosās un kaut ko murmina, Vilks pamūk nost, pēc tam atkal uzmanīgi tuvojas.) Nu guli taču, guli!... (Mednieks sarosās, Vilks atkal palec malā.) Nu guli, ka tev saka!... (Tuvojas Medniekam, lēni stiepjas pēc bises, kad tālumā ieskanas Sarkangalvītes dziesma, Vilks palec nost.) Ak, tu nelaime! Atkal kāds nāk! Labi, ja tā būtu Vecmāmiņa, bet varbūt, ka vēl viens mednieks! Nekas, gan es nočiepsu viņam to bisi! (Noslēpjas krūmos.)

SARKANGALVĪTES DZIESMA

Iet pa meža taciņu
Jautra meitenīte,
Galvā viņai sarkana
Glīta cepurīte.

Māte šuva cepuri,
Cepa pīrādziņus,
Teica Sarkangalvītei:
“Ej pie Vecmāmiņas!”

UZNĀK SARKANGALVĪTE UN, IERAUDZĪJUSI GUĻOŠO MEDNIEKU, APSTĀJAS.

Sarkangalvīte. Kas tad te – jau aizmidzis? Saule taču vēl augstu! (Skatās.) Ahā – tas būs Mednieks. Re – bise arī blakus guļ! Jāpamodina, citādi kāds vēl aizstieps bisi un var sākt šaudīties! (Iekūkojas.) Ku-kū!... Ku-kū!...

Mednieks (met ar roku). Ej projām, dzeguze!

Sarkangalvīte. Ku-kū!... Ku-kū!...

Mednieks (vicina kāju). Škic projām, nešpetnā! Škic, ka tev saka! Netraucē gulēt!

Sarkangalvīte. Ku-kū! Ku-kū! Ku-kū!

Mednieks. Ak, tu nelaime tāda!... Vai tiešām nav neviena, kas varētu iztrenkāt dzeguzes?!... Ja es nepamodišos kā nākas, tad atkal dabūšu ar čiekuru pa muguru! To es negribu! (Guļ tālāk.)

Sarkangalvīte (zemā balsī). Celies augšā, tēvoci Medniek!

Mednieks. Vilks! (Pielec kājās, paķer bisi, pagriež pret Sarkangalvīti.) Rokas augšā!

Sarkangalvīte. Neaušojies, tēvoci Medniek!

Mednieks. Rokas augšā, es tev saku!

Sarkangalvīte. Vai tu vēl neesi pamodies, tēvoci Medniek? Kar plecā savu bisi un neaušojies – ar ieročiem nedrīkst niekoties!

Mednieks. Kas tu esi?

Sarkangalvīte. Vai tu tiešām mani nepazīsti? Es esmu Sarkangalvīte! Māte man pašuva sarkanu cepurīti, tāpēc visi mani sauc par Sarkangalvīti!

Mednieks. Par Sarkangalvīti? Bet, ja nu tu esi Vilks?

Sarkangalvīte. Nu nē taču! Es neesmu vilks! Bet, ja arī būtu – mūsu mežā mājo tikai viens vilks un tas ir ļoti krietns!

Mednieks. Sarkangalvīt! Vilks nevar būt krietns! Visi vilki ir ļoti ļauni un asinskārīgi! Visus vilkus vajag nošaut! Es tiešām nesaprotu, kā Māte tevi tik vieglprātīgi vienu pašu laiž mežā!

Sarkangalvīte. Māte zina, ka mūsu mežā nekādas briesmas man nedraud.

Mednieks. Tava Māte neko nesaprot no briesmām! Uz kurieni tu ej?

Sarkangalvīte. Pie Vecmāmiņas.

Mednieks. Labi – tad es tevi pavadīšu un nošaušu pa ceļam visus vilkus, kuri nāks mums pretī! Ejam!

Sarkangalvīte. Kas vēl nebūs! Pirmkārt – es negribu, ka tu mani pavadi, jo neesmu vairs maziņa un mežu pazīstu pietiekoši labi, tāpēc apmaldīties nevaru! Otrkārt – es te nebaidos ne no viena, jo nevienam neko ļaunu neesmu darījusi! Un treškārt – es negribu, lai kādu nošauj! Vai tu labi mani saprati, tēvoci Medniek?

Mednieks. Tādā gadījumā es nošaušu visus zvērus šajā mežā! Drošs paliek drošs.

Sarkangalvīte. Nē!

Mednieks. Jā!

Sarkangalvīte. Tūlīt atdod man bisi!

Mednieks. Ne prātā nenāk!

Sarkangalvīte. Es lūdzu – tūlīt atdod man bisi! Kad lūdz, tad ir jādod!

Mednieks. Ne prātā nenāk!

Sarkangalvīte. Es zinu – tev tā bise nemaz nav pielādēta!

Mednieks. Ir gan!

Sarkangalvīte. Nē, nav!

Mednieks (piecērt kāju). Ir gan, es tev saku!

Sarkangalvīte. Pierādi!

Mednieks. Skaties! (Izņem no bises lodi.) Ir!
 Sarkangalvīte. Tā nav īsta lode!
 Mednieks. Nē – tā ir gan īsta!
 Sarkangalvīte. Parādi!
 Mednieks (sniedz Sarkangalvītei lodi). Skaties!
 Sarkangalvīte. Vai tiešām tā ir īsta?
 Mednieks. Skaidrs, ka īsta!
 Sarkangalvīte. Ļoti labi. (Iebāž lodi priekšautiņa kabatā.)
 Mednieks. Ei – atdod!
 Sarkangalvīte. Nemaz neceri, tēvoci Medniek! Tev lodes dot nedrīkst! Tu esi
 bīstamākais radījums visā mūsu mežā!
 Mednieks. Atdod, es tev saku! Atdod! (Metas Sarkangalvītei virsū.)
 Sarkangalvīte. Neatdošu! (Bēg.)
 Mednieks (noķer Sarkangalvīti aiz rokas). Nu pagaidi tu man!
 Vilks (iznāk no krūmiem). Tūlīt laid vaļā Sarkangalvīti!
 Mednieks un Sarkangalvīte. Vilks!...
 Mednieks (pamūk sānis, tēmē uz Vilku). Rokas augšā!
 Sarkangalvīte. Nebaidies, Vilciņ – bise nav pielādēta!
 Vilks. Es nebaidos. Pat, ja bise būtu pielādēta!
 Mednieks (k dzied). Tūlīt atdodiet lodi!
 Sarkangalvīte. Ņem! (Aizsviež lodi tālu prom.)
 Mednieks. Mana lode!... (Aizskrien.)
 Sarkangalvīte. Paldies, Vilciņ!
 Vilks. Paldies tev, ka atņēmi viņam lodi! Viņš taču patiešām gribēja mani nošaut! Bet
 vai vajadzēja to lodi aizmest? Viņš var atrast un atkal nelikt mieru godīgiem
 zvēriem!
 Sarkangalvīte. Neatradīs! (Parāda Vilkam lodi.) Es tikai izlikos, ka to aizmetu.
 Vilks. Tu gan esi apķērīga meitene...
 Sarkangalvīte. Mānīties gan nav labi, bet ar šitādiem citādi nevar.
 Vilks. Tev taisnība – ar šitādiem citādi nevar!

ABI DZIED DZIESMU PAR MĀNĪŠANOS.

DZIESMA PAR MĀNĪŠANOS.

Nav tiešām labi mānīties,
 Bet visādi var gadīties –
 Ja krietnam zvēram briesmas draud,
 Tad viltība par ļaunu nav!

Nav tiešām labi mānīties,
 Tas bieži nedrīkst gadīties,
 Vien tad, ja lielas briesmas draud,
 Kāds viltīgs joks par ļaunu nav!

Vilks. Bet tu kurp iedama?

Sarkangalvīte. Pie Vecmāmiņas. Nesu viņai pīrādziņus. Māte sacepa. Re – pilns groziņš! Negribi kādu?

Vilks. Varbūt, ka gribu, bet Māte tos sacepa Vecmāmiņai, nevis man.

Sarkangalvīte. Tas nekas – ne Mātei, ne Vecmāmiņai nebūs žēl kāda pīrādziņa tik krietnam Vilkam! Ņem! Lūdzu! Ņem droši!

Vilks (pastiepj ķepu, tad atrauj). Nē, es tomēr tā nevaru.

Sarkangalvīte. Esi gan tu jocīgs – ņem, ja tev dod!

Vilks. Nē, Sarkangalvīt – ej vien pie Vecmāmiņas, es pagaidīšu, varbūt kāds kādreiz saceps pīrādziņus arī man.

Sarkangalvīte. Nu protams – es sacepšu tev pīrādziņus, bet šodien nez, vai pagūšu. Zini ko – nāc man līdz pie Vecmāmiņas – viņa pati tevi uzciņās ar saviem pīrādziņiem – tā taču tu esi ar mieru, vai ne?

Vilks. Tā varbūt vēl varētu... Bet es neesmu uzaicināts ciemos pie Vecmāmiņas!

Sarkangalvīte. Kā nu ne – es tevi uzaicinu – ejam!

Vilks. Paldies – tu esi ļoti laipna... Man gribētos tev kaut kādu prieku sagādāt...

Sarkangalvīte. Kādu?

Vilks. To es nezinu. Varbūt tu kaut ko ātri izdomātu?

Sarkangalvīte. Tu varētu man par prieku uzspēlēt spēli!

Vilks. Kādu?

Sarkangalvīte. Spēli... spēli... spēli, kas sauksies "Sarkangalvīte un ļaunais Vilks"!

Vilks. Vai tā būtu laba spēle?

Sarkangalvīte. Tā būtu ļoti jocīga spēle! Pamēģināsim?

Vilks. Varam pamēģināt, ja tev tas sagādā prieku... Tikai man diez ko vis negribas būt ļaunajam Vilkam, ja tā godīgi jāsaka... Redzi – kad manus vecākus nošāva mednieki – man ļoti sāpēja... Un tad es izdomāju, ka visiem tāpat sāp, ja viņiem nošauj vai apēd kādu tuvu radījumu... Tāpēc es nolēmu, ka būšu labs Vilks...

Sarkangalvīte. Bet tā jau būs tikai spēle..

Vilks. Es saprotu... Bet man vienalga negribas būt ļaunam Vilkam... Lai gan – ja spēle tev sagādās prieku...

Sarkangalvīte. Tā patiešām būtu stipri jocīga spēle... Zini ko – es būšu ļaunais Vilks!

Vilks. Tu? Un kas es būšu?

Sarkangalvīte. Tu būsi Sarkangalvīte!

Vilks. Sarkangalvīte? Es?!

Sarkangalvīte. Kā tad! Tā taču būs spēle! Un spēlē viss kas var notikt! Ņem manu groziņu! (Sniedz Vilkam groziņu.) Ņem manu cepurīti! (Uzvelk Vilkam galvā cepurīti.) Un te būs mans priekšautiņš! (Apsien Vilkam priekšautiņu.) Un tagad nāc šurp pa taciņu, dziedādama manu dziesmiņu!

Vilks. Vai, cik interesanti! (Aizskrien, nāk, dziedādams Sarkangalvītes dziesmu.)

Sarkangalvīte. Tagad stāvi! Es nākšu tev pretī, dziedādama ļaunā Vilka dziesmu!

Vilks. Es stāvu!

SARKANGALVĪTE DZIEDĀDAMA NĀK VILKAM PRETĪ.

ĻAUNĀ VILKA DZIESMA

Esmu Vilks, tik ļauns kā Mednieks,
 Gribu visus tūlīt rīt!
 Tikai pagaidiet vēl brīdi,
 Kamēr beidzu zobus trīt!

Esmu Vilks, tik ļauns kā Mednieks,
 Tikai bises diemžēl nav –
 Tomēr esmu tikpat briesmīgs –
 Zobi uztrīti man jau!

Vilks. Šausmas, cik jocīgi! Labdien, ļaunais Vilks! Kas tu tāds esi?

Sarkangalvīte. To es tev neteikšu! Bet kas esi tu?

Vilks. Māte man pašuva sarkanu cepurīti, tāpēc visi mani sauc par Sarkangalvīti.

Sarkangalvīte. Uz kurienu tu ej, Sarkangalvīt?

Vilks. Es eju pie Vecmāmiņas – nesu viņai pīrādziņus!

Sarkangalvīte. Un kur dzīvo tava Vecmāmiņa?

Vilks. Mana Vecmāmiņa dzīvo meža viņā galā.

Sarkangalvīte. Nu tad ej vien, Sarkangalvīt!

Vilks. Jā, es jau eju... Bet ko tālāk?

Sarkangalvīte. Tālāk – skriesim pie Vecmāmiņas turpināt spēli!

Vilks. Skriesim!... Pagaidi! Bet man vēl vajadzētu kaut ko uzdāvināt tavai Vecmāmiņai!

Sarkangalvīte. Tev taču ir pīrādziņi!

Vilks. Nē, tā ir tikai spēle – man pa īstam vajadzētu viņai kaut ko uzdāvināt... Vai zini – es uzdāvināšu viņai šo čiekuru! Vai nav skaists, ko?

Sarkangalvīte. Ļoti skaists! Ejam!

Vilks. Ejam!

ABI DZIEDĀDAMI AIZIET.

VILKA UN SARKANGALVĪTES DZIESMA

Ir jautra spēle uzsākta –
 To vajag turpināt!
 Ar ko šī spēle nobeigsies,
 Mums vajag uzzināt!

Es esmu lielais ļaunais Vilks!
 Es – Sarkangalvīte!
 Pie vecmāmiņas tālāk ies

Šī jautrā spēlīte!

UZNĀK MEDNIEKS.

Mednieks. Nu pagaidiet jūs man! Es jums rādīšu, kā Sarkangalvītei ar Vilku spēlēties! Es jums rādīšu, kā Vecmāmiņai pīrādziņus nest! Es jums rādīšu, kā manu lodi izmānīt! Es... Man mājās vēl ir lodes! Es vienalga nošaušu Vilku! Un kas par to, ka viņš ir krietns? (Dzied Mednieka dziesmu.)

2. CĒLIENS

Vecmāmiņas būdiņa. Vecmāmiņa ada un dzied.

ADĪŠANAS DZIESMA

Acis nerāda kā senāk,
Kājas, rokas gurdums māc,
Tomēr netik dīkā sēdēt –
Vienmēr darāms darbiņš kāds.

Allaž brīnos es par sliņķiem –
Kā bez darba dzīvot var?
Vai tad tā nav garlaicīgi?
Nonīkt var, ja darba nav!

Vecmāmiņa. Bet tomēr interesanti – kurš man to čiekuru groziņu pielasīja? (Pieiet pie plīts, skatās.) Tas gan ir bijis blēdis! Labs blēdis... Paga – drīz vajadzētu ierasties manai mazmeitiņai Sarkangalvītei! Jāuzvāra tējiņa!... Jāuzvāra tējiņa... (Ieskatās spainītī.) Vai dieniņ! Ūdens vairs nav!... Ko tu padarīsi – jāskrien uz avotiņu - atnāks Sarkangalvīte, gribēs pasēdēt, padzert tēju, bet tējas nav! (Paņem spainīti.)

PIE DURVĪM KLAUVĒ.

Vecmāmiņa. Vai dieniņ! Mana mazmeitiņa jau klāt! Nāc taču iekšā, Sarkangalvīt!

Sarkangalvīte. Tā ne, Vecmāmiņ! Prasi: "Kas tur ir?"

Vecmāmiņa. Nu gan ir joki! Es taču zinu, ka tā esi tu! Pēc klauvējiena pazinu!

Sarkangalvīte. Nē, nē, Vecmāmiņ – šoreiz viss ir mazliet savādāk nekā parasti! Šoreiz tu nevari skaidri zināt, ka tā esmu es!

Vecmāmiņa. Vai dieniņ! Kāpēc tad tā?

Sarkangalvīte. Gan pati sapratīsi! Nu, lūdzu, pavaicā: "Kas tur ir?"

Vecmāmiņa. Labi, labi, Sarkangalvīt! Kas tur ir?

Sarkangalvīte (zemā balsī). Tā esmu es – tava mazmeitiņa Sarkangalvīte – atnesu tev pīrādziņus!

Vecmāmiņa. Kāpēc tu runā tik rupjā balsī? Vai nebūsi saaukstējusies?

Sarkangalvīte. Nu nē taču! Ielaid, tad redzēsi!

Vecmāmiņa. Lūdzu, Sarkangalvīt! (Atver durvis.) Nāc iekšā!

Sarkangalvīte (ienāk). Am!

Vecmāmiņa. Ko tu teici, Sarkangalvīt?

Sarkangalvīte. Am! Es tevi apriju!

Vecmāmiņa. Ak tā?... Bet kur tad ir tava sarkanā cepurīte? Kur ir tavs priekšautiņš? Un kur ir pīrādziņi?

Sarkangalvīte. Neko tu nesaproti, Vecmāmiņ – es nemaz neesmu īstā Sarkangalvīte – es esmu ļaunais Vilks, kurš grib apriūt Sarkangalvīti, bet vispirms es apriju Vecmāmiņu – am!

Vecmāmiņa. Ak tā?... Un kas man tagad ir jādara?

Sarkangalvīte. Tagad tev ir jāsež man vēderā un jāgaida, kamēr es aprišu arī Sarkangalvīti, bet vispirms, lūdzu, iedod man spilvenu!

Vecmāmiņa. Vai dieniņ... Nu gan ir joki... (Sameklē spilvenu.)

Sarkangalvīte. Vai ne? (Paņem spilvenu, uzliek sev uz vēdera un apguļas gultā.) Tevis tagad te nav. Tūlīt nāks īstā Sarkangalvīte!

Vecmāmiņa. Un kas tad ir īstā Sarkangalvīte?

Sarkangalvīte. Gan tūlīt redzēsi! Neesi nepacietīga! (Sauc.) Nāc, Sarkangalvīt – nu var nākt!

PIE DURVĪM KLAUVĒ.

Sarkangalvīte (zemā balsī). Iekšā!

IENĀK VILKS, PĀRĢĒRBIES PAR SARKANGALVĪTI.

Vecmāmiņa. Vai dieniņ!...

Vilks. Labvakar, Vecmāmiņ! Sarkangalvīte bija tik laipna, ka uzaicināja mani pie jums ciemos. (Sniedz čiekuru.) Lūdzu, Vecmāmiņ – tas jums! Vai nav skaists?

Vecmāmiņa. Paldies. Tas tiešām ir reti skaists čiekurs! Varbūt tu bija arī tas, kurš man mežā, kamēr es gulēju, groziņu pielasīja?

Sarkangalvīte. Vai man ilgi te tā vajadzēs gulēt un gaidīt? Nenovērsieties taču no spēles!

Vilks. Piedodiet, Vecmāmiņ! (Sarkangalvītei.) Labvakar, Vecmāmiņ – es esmu tava mazmeitiņa Sarkangalvīte – es tev atnesu pīrādziņus!

Sarkangalvīte. Nu, nu – ļoti jauki, bet nāc taču tuvāk, Sarkangalvīt!

Vilks. Vecmāmiņ, kāpēc tev tik lielas ausis?

Sarkangalvīte. Lai labāk varētu tevi sadzirdēt!

Vilks. Vecmāmiņ, kāpēc tev tik lielas acis?

Sarkangalvīte. Lai es labāk varētu tevi saredzēt!

Vilks. Vecmāmiņ! Kāpēc tev tik liela mute?

Sarkangalvīte. Tāpēc, lai es varētu tevi aprīt! (Pietrūkstas no gultas.) Am! Viss – tu arī esi aprīts!

Vecmāmiņa. Ko tik tu, Sarkangalvīt, visu neizdomā! Vai nu tā spēle ir beigta un mēs varam gatavoties tējas dzeršanai?

Sarkangalvīte. Nē, Vecmāmiņ – spēle nevar tik bēdīgi beigties! Tagad ir jānāk Medniekam...

Vilks. Nē, Sarkangalvīt – tad lai labāk atnāk kāda vāverīte vai zaķis!

Vecmāmiņa. Jā – es arī domāju, ka mēs pilnīgi varam iztikt bez Mednieka...

Sarkangalvīte. Nē, jūs taču atkal neko nesaprotat! Tagad ir jānāk labajam Medniekam, kurš nošaus ļauno Vilku un izglābs Sarkangalvīti un Vecmāmiņu!

Vilks. Es gan neticu, vai tāds labs Mednieks maz var būt...

Sarkangalvīte. Spēlē viss kas var būt!

Vilks. Labi, bet kurš tad būs labais Mednieks, ja tu visus esi apēdusi?

Sarkangalvīte. Jā – mums trūkst viena spēlētāja, bet tas nekas – kamēr tupi manā vēderā, tev tik un tā nekā nav ko darīt – tāpēc nāc garām kā labais Mednieks!

Vilks. Nē – Mednieku jau nu gan es nespēlēšu!

Sarkangalvīte. Bet es taču arī nevaru būt Mednieks! Es jau esmu ļaunais Vilks!

Vecmāmiņa. Labi, bērniņi – lai notiek – es būšu labais Mednieks.

Vilks. Pavisam cita lieta – Vecmāmiņa varētu būt labais Mednieks! Es tagad tupu tev vēderā un gaidu, kad atnāks labais Mednieks!

Sarkangalvīte. Jā. Vecmāmiņ – nu tu vari nākt!

VECMĀMIŅA PĀRĢĒRBJAS PAR LABO MEDNIEKU UN DZIEDĀDAMA IET GARĀM MĀJIŅAI. SARKANGALVĪTE GUĻ, GULTĀ UN BRIESMĪGI VAID.

LABĀ MEDNIEKA DZIESMA

Esmu Mednieks, labs kā Vilks –
Nešauju nevienu,
Kaut ko labu izdarīt
Mēdzu katru dienu.

Tikai tad, ja ļaunais Vilks
Kādu negants moka,
Viņu mazliet nošaut drīkst,
Bet tad ar – pa jokam!

Sarkangalvīte. Vai, kā pārēdos! Vai, kā pārēdos!

Vecmāmiņa. Ar ko tad tu tā pārēdies, Vilciņ?

Sarkangalvīte. Ar Sarkangalvīti un Vecmāmiņu, bet vispār es nemaz neesmu Vilks – es esmu Vecmāmiņa!

Vecmāmiņa. Tā nu es tev ticēšu, palaidni! Paf! Nu tu esi pagalam! Dod šurp Sarkangalvīti un Vecmāmiņu!

Sarkangalvīte (dod spilvenu). Te būs Vecmāmiņa, bet tu, Sarkangalvīt – pati lec ārā!
Vilks. Hop!

Vecmāmiņa. Bet nu – spēle beigusies – laiks padzert tēju! Kurš aizskries uz avotiņu
pēc ūdens?

Vilks. Es!

Vecmāmiņa. Kurš saklās galdu?

Sarkangalvīte. Es, Vecmāmiņ!

Vecmāmiņa. Labi – es tikmēr iekuršu plīti. Pie darba!

Sarkangalvīte un Vilks. Pie darba!

VISI DZIEDĀDAMI PĀRĢĒRBJAS ATPAKAĻ SAVĀS DRĒBĒS UN SAGATAVO
NEPIECIEŠAMO TĒJAS GALDAM.

DARBOŠANĀS DZIESMA

Lai tie, kas tēju iedzert grib
Un pīrādziņus piekost klāt,
Pirms lielās mielošanās šīs
Prot arī mazliet pastrādāt!

Jo galdiņš pats jau neklāsies,
Pats negrib plītī uguns lekt,
Un ūdens spainis neatskries –
Viss pašiem jāspēj sarūpēt!

Vecmāmiņa (uzliek tējkannu uz plīts). Tagad vēl jāpagaida, kamēr uzvārīsies tēja.

PIE DURVĪM KLAUVĒ.

Vecmāmiņa. Kas tur ir?

Mednieks. Atveriet, Vecmāmiņ, tas esmu es – Mednieks!

Sarkangalvīte. Tā tik vēl trūka!

Vilks. Es jau sāku nožēlot, ka neesmu ļaunais Vilks!

Vecmāmiņa. Ko tu gribi, Mednieciņ?

Mednieks. Es gribu nošaut Vilku! Es zinu, ka viņš ir tur!

Vecmāmiņa. Ej vien tālāk, Mednieciņ! Neviens tev neļaus te neko šaut!

Mednieks. Es pieprasu, lai man atļauj nošaut Vilku!

Sarkangalvīte. Lai viņš ienāk, Vecmāmiņ!

Vecmāmiņa. Vai tu prātīga, Sarkangalvīt?

Sarkangalvīte. Lai nāk! Tad jūs redzēsīt, ko es esmu izdomājusī! (Sauc.) Nāc tik iekšā,
Mednieciņ!

IENĀK MEDNIEKS UN TĒMĒ UZ VILKU.

Mednieks. Iekriti gan, nelieti!

Sarkangalvīte. Ko tu dari!

Mednieks. Es tēmēju uz Vilku!

Sarkangalvīte. Vai tu akls esi? Tas taču nemaz nav Vilks!

Mednieks. Kas tad tas ir?

Sarkangalvīte. Vai tad tu neredzi? Tā ir Sarkangalvīte!

Mednieks. Sarkangalvīte? Nē – tas ir Vilks!

Sarkangalvīte. Kā tad viņš var būt Vilks, ja es esmu Vilks?

Vilks. Nevajag!...

Sarkangalvīte. Lūdzu, nejauc! (Medniekam.) Jā, es esmu Vilks – jo pirms brīža apriju Sarkangalvīti un Vecmāmiņu – to tev visi var apliecināt.

Vecmāmiņa un Vilks. Kā tad! Kā tad!

Mednieks. Pagaidiet... Tā nevar būt... Ja tu esi Vilks, bet tu Sarkangalvīte... un tu – Vecmāmiņa... Ja tu viņus abus apriji, tad kāpēc viņi te sēž, ko?

Sarkangalvīte. Tāpēc, ka labais Mednieks viņus atbrīvoja!

Mednieks. Es viņus atbrīvoju?

Vecmāmiņa. Nē, ne tu, bet es! Jo es esmu Mednieks!

Mednieks (muļķīgi smejas). Tu?... Bet kas tad es esmu?

Vilks. Tā taču ir Vecmāmiņa! (Metas Medniekam ap kaklu.) Mīļo Vecmāmiņ!

Mednieks. Palīgā!... Palīgā! Viņš taču mani apēdīs!

Vilks. Mīļo Vecmāmiņ! Vai tiešām tu mani nepazīsti! Es esmu tava mazmeitiņa Sarkangalvīte! Es tev atnesu pīrādziņus!

Mednieks. Nevajag! Nevajag man nekādus pīrādziņus!... Palīgā!...

Sarkangalvīte. Vecmāmiņ, kāpēc tu esi paņēmusi Mednieka bisi? (Izņem Medniekam no rokām bisi.) Atdod taču bisi Medniekam! (Padod bisi Vecmāmiņai.)

Mednieks. Atdodiet!... Atdodiet manu bisi! Es negribu būt Vecmāmiņa! Es esmu Mednieks!...

Sarkangalvīte. Bet varbūt, ka tā tiešām nav Vecmāmiņa? Varbūt, ka tas ir Vilks? Sarkangalvīt, mūc prom no Vilka! Nošauj viņu, Medniek!

Vilks (atlec no Mednieka). Patiešām – tas taču ir ļaunais Vilks! Šauj taču, Medniek! Šauj!

VECMĀMIŅA LĒNĀM CEĻ BISI.

Mednieks. Es neesmu Vilks... Neesmu... Neesmu... (Aizmūk.)

Vilks. Prom ir...

Vecmāmiņa (noliek bisi). Cerēsim, ka viņš šo to pārdomās.

Sarkangalvīte. Un, ka mūsu pusē vairs nerādīsies.

Vecmāmiņa. Kāpēc ne, ja viņš labosies un kļūs krietns cilvēks?... Bet ko mēs te gaidām? Rau – tēja jau vārās! Sēdieties nu žigli pie galda!

VISI SASĒŽAS PIE GALDA, SARKANGALVĪTE SALEJ TĒJU.

Vecmāmiņa (Vilkam). Bet nu gan atzīties, Vilciņ – kurš bija tas, kas pielasīja man pilnu groziņu ar čiekuriem?

Vilks. Vai melot nav labi?

Vecmāmiņa. Nav labi.

Vilks. Arī tad, ja esi ko labu izdarījis un negribi atzīties?

Vecmāmiņa. Tad tos mēs nevaram nosaukt par meliem.

Vilks. Kā mēs varam tos nosaukt?

Vecmāmiņa. Nezinu, Vilciņ. Varbūt – par mīļo mānīšanos.

Vilks. Aha. Tad es neteikšu, ka es to groziņu pielasīju.

Vecmāmiņa. Lai notiek – nesaki ar! Bet kāpēc tu nedzer tēju? Kāpēc neēd pīrādziņus? Vai negaršo?

Vilks. Tā nevarētu teikt. Es vēl vispār neko neesmu nogaršojis. Man ir tā savādi skumji ap sirdi...

Sarkangalvīte. Bet mēs taču tik jautri spēlējam!

Vilks. Jā – tieši tāpēc. Kad es padomāju, cik jautri mēs spēlējam, un ka drīz, tikko padzēsim tēju, Sarkangalvītei būs jāiet uz mājām pie mātes, bet man – atkal vientuļam jāklīst pa mežu – raudiens nāk, es jums teikšu...

Sarkangalvīte. Neskumsti, Vilciņ! Mēs taču rīt atkal tiksīmes un vēl kaut ko jautru uzspēlēsim!

Vilks. Tā gan ir, jā...

Vecmāmiņa. Paklau, Vilciņ – man te vienai arī grūti – ja kopā ar mani dzīvotu mazdēls, kurš salasa čiekurus iekuram un ūdentiņu no avota atnes...

Vilks. Vai tā būtu labi, Vecmāmiņ? Vai es varētu būt tāds mazdēls?

Vecmāmiņa. Labāku es nemaz vēlēt nesvarētu!

Vilks. Paldies, Vecmāmiņ! Nu ir tā, ka man gribas dziedāt!

Vecmāmiņa. Tad dzied, Vilciņ! Mēs tev piebalsosim!

FINĀLA DZIESMA

Ja ir tā, ka gribas dziedāt,
Dziediet, cik vien skaļi var!
Kāpēc noslēpt savu prieku,
Ja var prieku izdziedāt?

Labāk dziedāt nekā raudāt,
Labāk smieties nekā skumt!
Jautras spēles, kaudzi prieka
Sev es novēlu un jums!

BEIGAS

